

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ (ГРАНТ), ПРЕДОСТАВЯНА ПО ЧЛ. 66, АЛ. 1, Т. 8, Б. „Б“ ОТ ППЗНИ ЗА ПРИОРИТЕТНИ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ

Настоящата методология се прилага в процеса на определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ, отпускана по реда на Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) и Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на инвестициите (ППЗНИ), при постъпили заявления от инвеститори за сертифициране, предвиждащи възможност за ползване на насърчителни мерки по чл. 22е, ал. 2 от ЗНИ. С нея се извършва оценка за размера на безвъзмездната финансова помощ, която се предоставя за приоритетни инвестиционни проекти в преработващата промишленост, като се отчита приносът на конкретния проект за икономиката и развитието на регионите в страната, чрез използване на обективни и прозрачни критерии, базирани на количествени и качествени показатели.

Форма на подкрепа

Приоритетните инвестиционни проекти могат да се насърчават с пакет от мерки по чл. 22е, ал. 2 от ЗНИ. Финансовата помощ е под формата на регионална инвестиционна помощ¹, определена като прозрачна помощ по смисъла на чл. 5 от Регламент (ЕС) № 651/2014, съгл. чл. 22е, ал. 2, т. 1, буква "б" от ЗНИ.

Насърчаването на приоритетните инвестиционни проекти се извършва при условия и по ред, определени с ППЗНИ, съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014 като схема за държавна помощ и в съответствие с изискванията на Закона за държавните помощи.

Предоставяне на помощ

Безвъзмездна финансова помощ, съгласно чл. 66 от ППЗНИ може да се предоставя до тавана на максималния интензитет на помощта за първоначални инвестиции в преработващата промишленост (кодове по КИД-2008: С10-С33.2) и при отчитане правилата за натрупване. Максималният интензитет на помощта се изчислява като процент от допустимите разходи за материални и нематериални активи, в съответствие с член 14, параграф 12 във връзка с член 14, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 651/2014.

Максималният размер на помощта се определя въз основа на оценка, извършена по настоящата методология.

Условията за изплащане на безвъзмездната финансова помощ се определят чрез сключване на меморандум или споразумение за разбирателство, както и договор при условията и по реда на ЗНИ и ППЗНИ. Меморандумът/споразумението за разбирателство между правителството на Република България и инвеститора - кандидат за изпълнение на приоритетен инвестиционен проект се одобрява от Министерския съвет след внесено предложение от Министъра на иновациите и растежа. За прилагането на всяка предвидена насърчителна мярка се сключва отделен договор със съответното съдържание, предвидено в правилника. Проектите на договори за предоставяне на регионална инвестиционна помощ под формата на безвъзмездна финансова помощ се одобряват с решение на Министерски съвет. Датата на влизане в сила на договора за предоставяне на държавна помощ се счита за датата на нейното предоставяне. За допустимите разходи, натрупването на помощи и интензитета на помощта при предоставяне

¹ Методологията за определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ не обхваща схемата за държавна помощ за обучение

на регионални инвестиционни помощи за инвестиции и за заетост се прилагат изискванията на чл. 7, 8 и 14 от Регламента.

Насърчавани проекти

В подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква "а" от ДФЕС (региони тип "а"), помощи могат да бъдат предоставени за първоначална инвестиция независимо от размера на бенефициера. В подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква "в" от ДФЕС (региони тип "в"), помощи могат да бъдат предоставени в полза на МСП за първоначална инвестиция във всякаква форма. Големите предприятия могат да получат помощи единствено за първоначална инвестиция, облагодетелстваща нова стопанска дейност в засегнатия регион. Типът на региона се определя съгласно одобрената от ЕК Карта на регионалните помощи за България за съответния период.

Съгласно разпоредбите относно регионалната инвестиционна помощ (както е определена в член 2, параграф 49 от Регламент (ЕС) № 651/2014 при прилагане на членове 107 и 108 от ДФЕС, съответно параграф 1, точка 28 от Допълнителните разпоредби на ППЗНИ, определението за първоначална инвестиция е:

„първоначална инвестиция“:

инвестиция в материални и нематериални активи, свързани със създаването на нов стопански обект, разширяването на капацитета на съществуващ стопански обект, диверсификацията на продукцията на стопански обект с продукти, които не са били произведени до момента в стопанския обект, или основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект.

„първоначална инвестиция, която създава нова икономическа дейност“, означава:

- инвестиция в материални и нематериални активи, свързани със следните:
 - създаването на нов стопански обект;
 - диверсификация на дейността на даден стопански обект, при условие че новата дейност не е същата или сходна с дейността, извършвана преди това от него; или
- закупуване на активите на стопански обект, който е закрит или е щял да бъде закрит, ако не е бил закупен, при условие че новата дейност, която трябва да се извършва с придобитите активи, не е същата или подобна на извършваната дейност в стопанския обект преди закупуването.

Оценка за размера на помощта

Интензитетът на помощта не надхвърля максималния интензитет на помощта, определен в Картата на регионалните помощи, която е в сила към момента на отпускане на помощта в засегнатия регион.

Съгласно член 14, параграф 13 от Регламент (ЕС) № 651/2014 всяка първоначална инвестиция, свързана със същата или подобна дейност, започната от един и същ бенефициер (на равнище група) в срок от три години, считано от започването на работите по друга подпомогната инвестиция в същия регион от ниво 3 по Общата класификация на териториалните единици за статистически цели, се смята за част от един и същ инвестиционен проект.

Когато единният инвестиционен проект е голям инвестиционен проект, общият размер на помощта за единния инвестиционен проект не надхвърля коригирания размер на помощта за големи инвестиционни проекти.

За големи инвестиционни проекти размерът на помощта не надхвърля коригирания размер на помощта, изчислен в съответствие с механизма, определен в член 2, точка 20 от Регламент (ЕС) № 651/2014:

$$\text{коригиран размер на помощта} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$

където: R е максималният интензитет на помощта, приложим в съответния регион, с изключение на увеличения интензитет на помощта за МСП; A е частта от допустимите разходи, равняващи се на 55 милиона евро; B е частта от допустимите разходи между 55 и 110 милиона евро; C е частта от допустимите разходи над 110 милиона евро.

Методологията цели да класира проектите, които отговарят на условията на ОРГО, ЗНИ и ППЗНИ, СХЕМА SA.XXXXXX според техния принос за икономиката и регионите като въведе обективни, прозрачни критерии, като въвежда следните показатели:

1. Степен на развитие на икономическия район на инвестицията - БВП на човек по области NUTS3, отклоняващо се от средното за страната.

Районите са разделени на три групи по степен на икономическо развитие в зависимост от дела (в %) на БВП на човек от населението в лева за съответната област спрямо показателя БВП на човек от населението средно за страната в лева.

В зависимост от този дял (в %) районите подадат в групи от 1 до 3, съгласно таблицата. Най-много точки се присъждат на проекти в най-слабо развитите райони, с цел насърчаване на инвестициите в тях и намаляване на регионалните дисбаланси.

2. Ценност на работните места се състои от две компоненти: Отношение на брой новосъздадени работни места на инвестицията към праг на работни места за съответната дейност (за сертифициране по ЗНИ) и Отношението на коефициент на безработица на областта към коефициент за безработица за страната. Определянето на точките става съгласно таблицата, като най-много точки се присъждат на проектите, които създават значително по-голям брой работни места от минимално изискуемите за сертифициране, както и в случаите когато тези работни места са в райони с по-висока безработица. Показателят позволява да се намери баланс и да се насърчат с повече точки не само проекти, които способстват за преодоляване на безработицата в определени райони, но и да се насърчат инвеститори, които създават по-голям от минимално изискуемия брой работни места, независимо от района.

3. Ниво на добавена стойност на икономическата дейност - изчислява се като „Превिшение на добавената стойност на 1 зает на икономическата дейност над средната добавената стойност на 1 зает в преработващата промишленост“. Проекти в сектори с по-висока добавена стойност на един зает получават повече точки, с цел да се насърчават инвестиции в производства с по-висока добавена стойност.

4. Фискален ефект – изчислява се по прогнозни данни. Целта на този показател е да се насърчат проекти с по-голям очакван фискален ефект, което ще допринесе за възстановяване на държавата на разходите направени за подкрепа на инвеститора.

5. Експортна ориентираност на производството – повече точки се присъждат на тези проекти, при които дялът на приходите от износ извън страната от всички приходи с експортна ориентираност.

6. Високотехнологично производство/ средновисоко- и среднониско- технологични производства - икономическите дейности са групирани съгласно класацията на Евростат за степен на технологичен и научен интензитет на производството и услугите (NACE REV2). Точки се присъждат за среднониско-, средновисоко- технологични и високотехнологичните производства, с цел насърчаване на инвестициите в по-високо технологични производства.

7. Интегрираност в глобалните вериги на стойността е показател, който е въведен с цел насърчаване на инвестициите в производства, които ще допринесат за интегриране на българската икономика в глобалната и привличане на инвестиции, които ще допринесат за трансфер на ноу-хау и технологии.

8. Нова дейност/нова инвестиция – с повече точки се насърчават инвестиции, които са свързани с нови дейности и производства, с което се компенсират значително по-високите разходи за започване на нова дейност и се привличат нови инвеститори.

9. Принос към Зеления преход

Изчисляването на стойностите на показателите и определянето на броя точки се извършва по формулите и таблицата по-долу.

Таблица за определяне на показатели и брой точки:

№	Показател	Изчисление		Групи		
				I група	II група	III група
1	Степен на развитие на икономическия район на инвестицията	БВП на човек по области NUTS3, отклоняващо се от средното за страната	критерии	над 75%	от 66 до 75%	от 0 до 65%
			точки	6	9	12
2.1	Ценност на работните места	Сбор от точки по два показателя: (Отношение на Брой новосъздадени работни места на инвестицията към Праг на работни места за съответната дейност) + (отношение на Коефициент на безработица на областта към Коефициент за безработица за страната)	Отношение на Брой новосъздадени работни места на инвестицията към Праг на работни места за съответната дейност (точки се дават само за работни места над прага за сертифициране)	над 1 до 1.2 вкл.	от 1.2 до 2 вкл.	>2
			точки	3	6	10

2.2			Отношение Коефициент на безработица на областта към коефициент за безработица за страната	до 1 вкл.	от 1 до 1.7	над 1.7
			точки	3	6	10
3	Ниво на добавена стойност на икономическата дейност	Превишение на добавената стойност на1 зает на икономическата дейност над средната добавената стойност на1 зает в преработващата промишленост	критерии	до 0%	от 0 до 30%	над 30%
			точки	0	7	14
4	Фискален ефект	Отношение на прогнозна печалба (превишение на приходи над разходи) към размера на инвестицията	критерии	<1	от 1 до 2	>2
			точки	0	4	9
5	Експортна ориентираност на производството	Дял на приходите от износ извън страната от всички приходи	критерии	до 30%	От 30% до 50%	над 50%
			точки	0	1	4
6	Високотехнологично производство/ средновисоките и среднониските технологични производства	Групиране на икономически дейности съгласно класацията на Евростат за степен на технологичен и научен интензитет на производството и услугите (NACE REV2). Точки се присъждат за среднониските, средновисоките технологични и високотехнологичните производства.	критерии	среднониските технологични производства обхваща икономическите дейности от C18.2, C19, C22, C23, C24, C25, (без C25.4), C30.1, C33,	средновисокотехнологични производства обхваща икономическите дейности от C20, C25.4, C27, C28, C29, C30 (без C30.1 и C30.3), C32.5	Високотехнологични производства обхваща икономическите дейности от C21, C26 C30.3
			точки	6	12	18
7	Интегрираност в глобалните вериги на стойността	Доказано участие в производства с добре развита международна мрежа и производство на изделия, които се използват от други контрагенти/клонове	критерии	не	да	
			точки	0	10	

8	Нова дейност/нова инвестиция		критерии	Предприятието разширява дейността си или осъществява диверсификация на съществуваща	Предприятието започва нова дейност/осъществява нова инвестиция с нов код на икономическа дейност
			точки	2	10
9	Принос към Зеления преход	Дял на инвестицията във ВЕИ (над 5% от инвестицията във ВЕИ - 1 т.); Инвестиции в Ен Ефективност (1 т.), ESG (1 т. , напр. при сертификат за екологично и социално управление)	точки	до общо 3 т.	
Общо точки за проекта:			точки	Максимален брой точки 100	

Максимално допустимият размер на безвъзмездната финансова помощ, която конкретният инвестиционен проект би могъл да получи, е равна на процентното изражение на сбора от точки, изчислени по настоящата методология, умножено по максималния размер на помощта, определен в съответствие с регионалната карта.

При достигане на 100 точки по настоящата методология се достига максималният интензитет на помощ по регионалната карта.

Така например, ако инвестиция в размер на „X“ млн. лв. се осъществява в регион с максимален интензитет на помощта 50% и получи 52 точки, това означава, че размерът на помощта ще бъде: 52%.(50%.(X млн. лв.)).

В случай че заявената от инвеститора помощ е по-малка от изчислената по методологията сума, се отпуска заявената.

Безвъзмездната финансова помощ се изчислява по следните формули:

$$\text{БФП}_T = \text{СРИР}_T + \text{ЦРМ}_T + \text{ДЦИД}_T + \text{ФЕ}_T + \text{ЕО}_T + \text{ВП}_T + \text{ИГВС}_T + \text{НДДС}_T + \text{ЗП}_T$$
където:

- БФП_T – безвъзмездна финансова помощ, пресметната като сбор от точки по показателите, в точки;

- СРИР_т - Степен на развитие на икономическия район на инвестицията, в точки;
- ЦРМ_т - Ценност на работните места, сбор от два показателя в точки;
- ДЦИД_т - Ниво на добавена стойност на икономическата дейност, в точки;
- ФЕ_т - Фискален ефект, в точки;
- ЕО_т - Експортна ориентираност на производството, в точки;
- ВП_т - Високотехнологично производство в точки;
- ИГВС_т – интегрираност в глобалните вериги на стойността, в точки;
- НДДС_т – нова дейност или диверсификация на съществуваща дейност, в точки;
- ЗП_т - Принос към Зеления преход, в точки

съответно:

СРИР_т = Отношение на БВП на човек в областта (NUTS3) в която ще е инвестицията, към средно БВП на човек за цялата страна:

$$= \frac{БВП_{област}}{БВП_{България}} * 100 ;$$

ЦРМ_т = сбор от точки за Отношение на Брой новосъздадени работни места към праг работни места + точки за Отношение на коефициент на безработица на областта към коефициент за безработица за страната (сбор от точки за двата коефициента):

$$= \text{точки за } \left[\frac{РМ_{инвестиция}}{РМ_{праг}} \right] + \text{точки за } \left[\frac{КБ_{обл.}}{КБ_{Б-ия}} \right]$$

ДЦИД_т = Превишение на добавената стойност на 1 зает за съответната икономическа дейност над средната добавената стойност на 1 зает за сектор преработваща промишленост (по КИД2008):

$$= \left[\frac{\frac{ДС_{икономическа дейност}}{РМ_{икономическа дейност}} - ДС_{1 зает в сектор преработваща промишленост}}{ДС_{1 зает в сектор преработваща промишленост}} \right] * 100$$

ФЕ_т = Отношение на прогнозна печалба към размер на инвестицията:

$$= \frac{Пч}{И}$$

Тук следва да се има предвид нетната прогнозна печалба за петгодишен период от започване на работата по инвестиционния проект. Тя би могла да се различава от размера на посочените прогнозни нетни парични потоци в попълненото от инвеститора заявление.

ЕО_т = Дял на приходите от износ от всички приходи:

$$\frac{Пр_{износ}}{Пр_{общо}} * 100$$